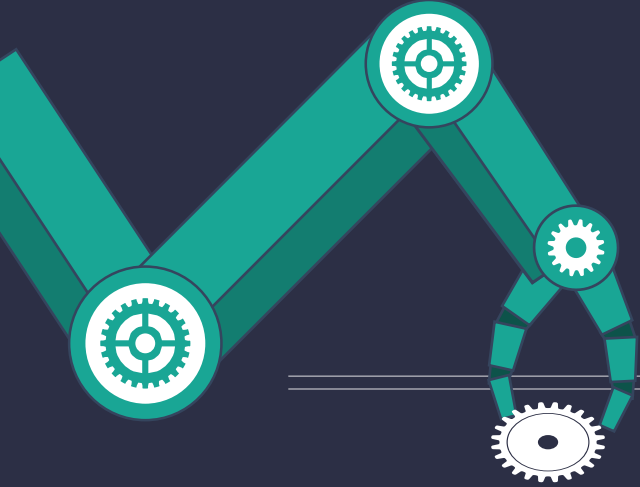

تولیدات صنعتی جهان در فصل دوم ۲۰۲۲

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی های اقتصادی

تهیه کننده: فاطمه علیزاده آغاسمعیلی

ناظر: سارا محمدی

واحد گردآوری و تحلیل آمارهای اقتصادی

معاونت بررسی‌های اقتصادی

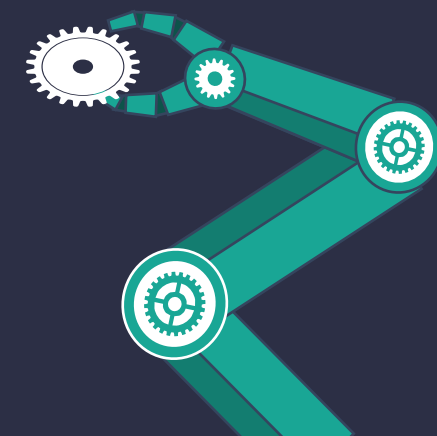
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

آبان ۱۴۰۱

از طریق پست الکترونیکی زیر می‌توانید پیشنهادهای و نظرات اصلاحی خود را به واحد مربوطه منعکس نمایید:

economic.tccim@gmail.com

استفاده از مطالب این گزارش با ذکر منبع بلامانع است.

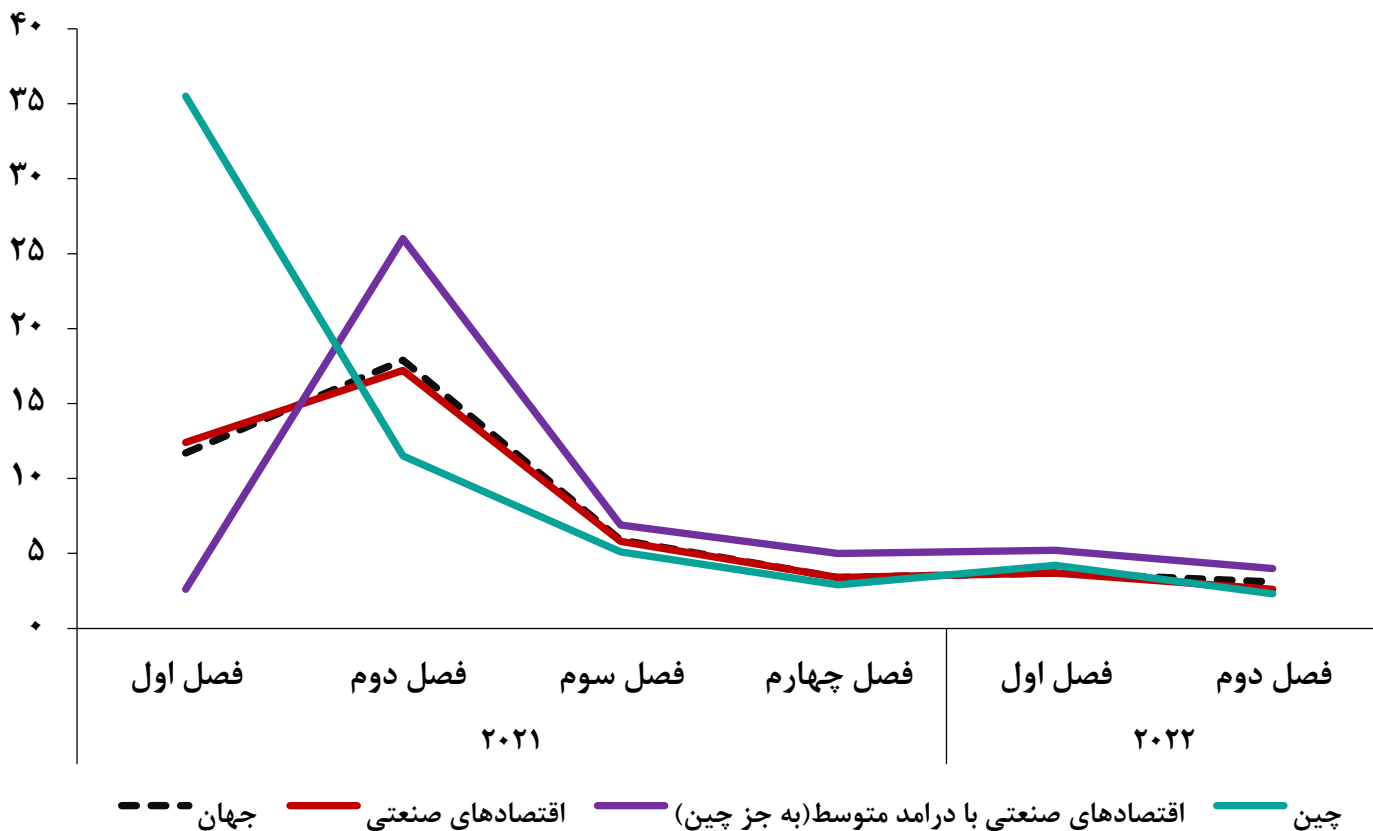
مقدمه

سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (یونیدو) گزارش وضعیت جهانی تولیدات صنعتی و کارخانه‌ای در نیمه دوم سال ۲۰۲۲ را منتشر نمود. در این گزارش، به آخرین تغییرات تولیدات در بازه مذکور و همچنین وضعیت تولیدات جهانی در میان گروه‌های گوناگون کشوری از نظر توسعه یافتگی برای فصل دوم سال مزبور پرداخته شده است. اهم موارد گزارش فوق در ادامه مورد بررسی قرار گرفته است.

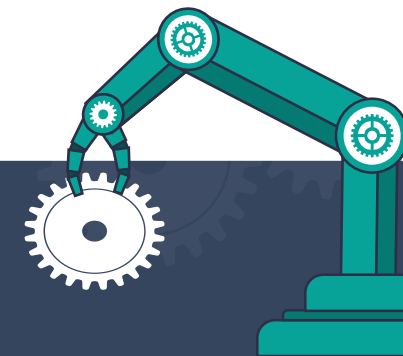

رشد تولید صنعتی جهانی

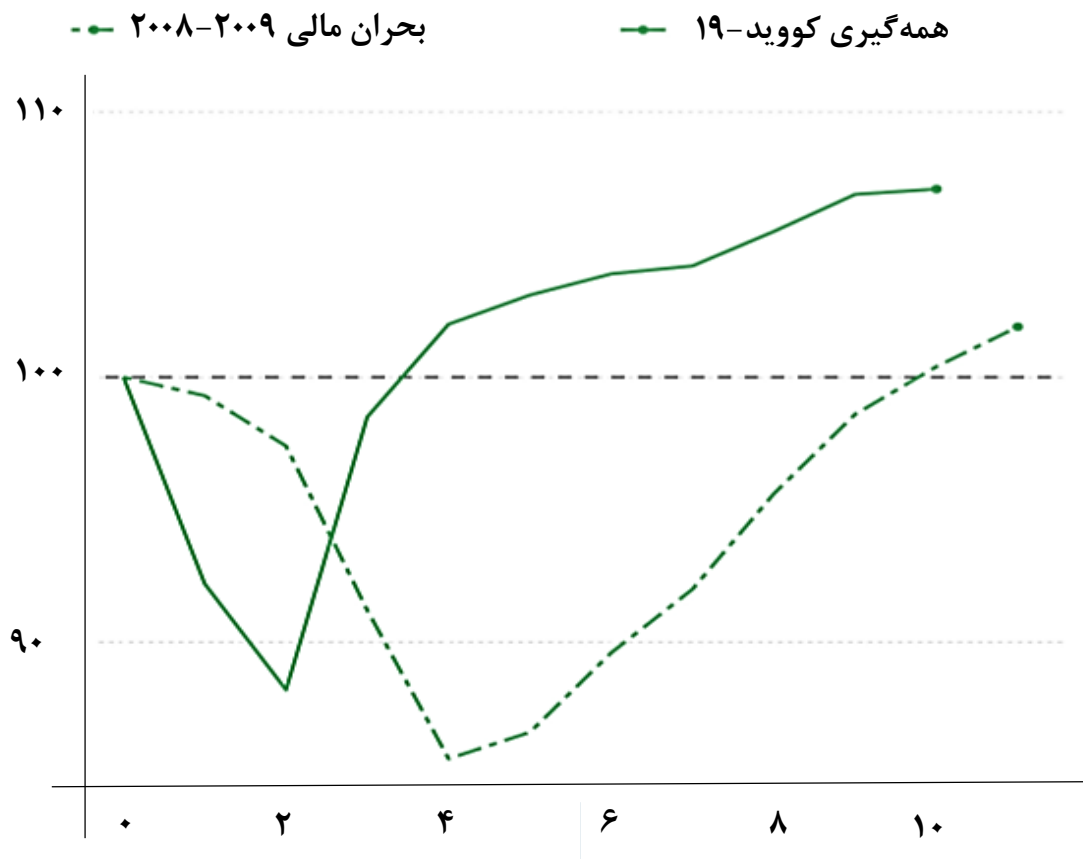
از فصل سوم ۲۰۲۱، روند نزولی افت تولیدات صنعتی جهان آغاز شد که پس از آن با نوساناتی ملایم، در همان سطوح کم باقی ماند. طی فصل دوم سال ۲۰۲۲، رشد تولیدات صنعتی جهانی در مقایسه با فصل مشابه سال قبل، حدود ۳.۱ درصد افزایش یافت که کمتر از رشد سه ماهه دوم سال ۲۰۲۱ است که ۱۷.۹ درصد بود. تأثیر بحران کووید-۱۹ در طول سه ماهه دوم سال ۲۰۲۲ تضعیف شد. با این وجود، بیماری همه‌گیر هنوز هم بر تولید صنعتی کشورها و برخی بخش‌های صنعتی با توجه به اختلافات فصلی، منطقه‌ای و بخشی، همچنان اثرگذار است. یکی دیگر از علل مهم این کاهش رشد، تقابل نظامی میان روسیه و اوکراین است که چشم‌انداز تولید صنعتی جهان را مبهم نموده و مشکلات جاری زنجیره تامین جهانی را تشدید کرده است. مجموعه این عوامل منجر به افزایش قیمت کالاها و تورم عمومی در سراسر جهان نیز شد.

نمودار ۱. روند فصلی رشد شاخص تولیدات صنعتی بر حسب گروه‌های کشوری در مقایسه با فصل مشابه سال قبل - درصد

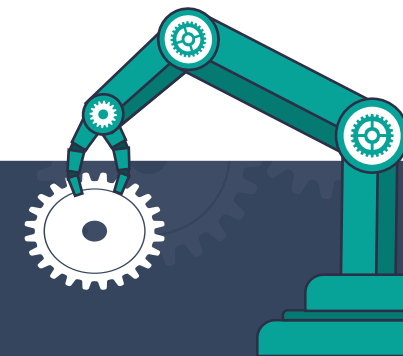

مقایسه دو بحران

نمودار ۲. مقایسه نوع و مدت زمان تاثیر (بر حسب سه ماهه) دو بحران جهانی بر تولیدات صنعتی - سه ماهه آخر قبل از بحران = ۱۰۰ (واحدها)

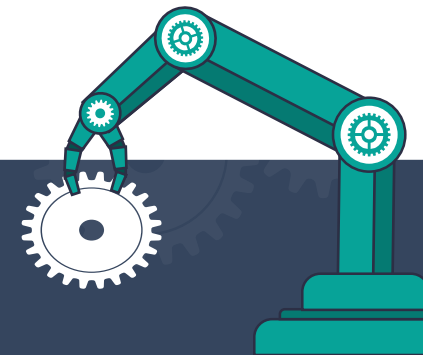
صنعت ساخت از جمله بخش‌هایی بود که به شدت تحت تاثیر بحران کرونا قرار گرفت که تاثیرات آن در قالب افت تولیدات، مشابه تجربه نخستین افت جهانی طی بحران مالی ۲۰۰۸-۲۰۰۹ نمایان شد. با وجود شباهت دو بحران مزبور، از حیث عمق و سرعت رکود و برگشت به شرایط رونق، تفاوت‌هایی میان دو بحران وجود دارد. در بحران مالی ۲۰۰۸، با افت بیشتر در تولیدات صنعتی جهان مواجه بودیم ضمن اینکه خروج از رکود بعد از سه فصل رخ داد. در حالی که در بحران کووید-۱۹، عمق رکود تولیدات صنعتی، کمتر و سرعت احیای طی یک فصل صورت گرفت و بهبود در روند تولیدات جهانی و احیای رشد اقتصادی در بحران اخیر در مقایسه با بحران مالی جهانی با سرعت بیشتری اتفاق افتاد. با این حال با توجه به روندهای پیش‌بینی‌ناپذیر همه‌گیری کرونا، تحولات مالی نامطمئن در بسیاری از اقتصادها، تداوم اختلال جهانی در زنجیره تامین و لجستیک و ادامه جنگ در اوکراین، دورنمای اقتصادی تولیدات صنعتی جهان همچنان بنااطمینانی همراه است. تحلیل‌های اقتصادی یونیدو نشان‌دهنده تحولات متفاوت میان مناطق مختلف جهان است با این وجود اکثر اقتصادهای مورد بررسی سازمان مزبور رشد مثبت را در تولیدات صنعتی خود طی دوره مورد بررسی شاهد بودند.

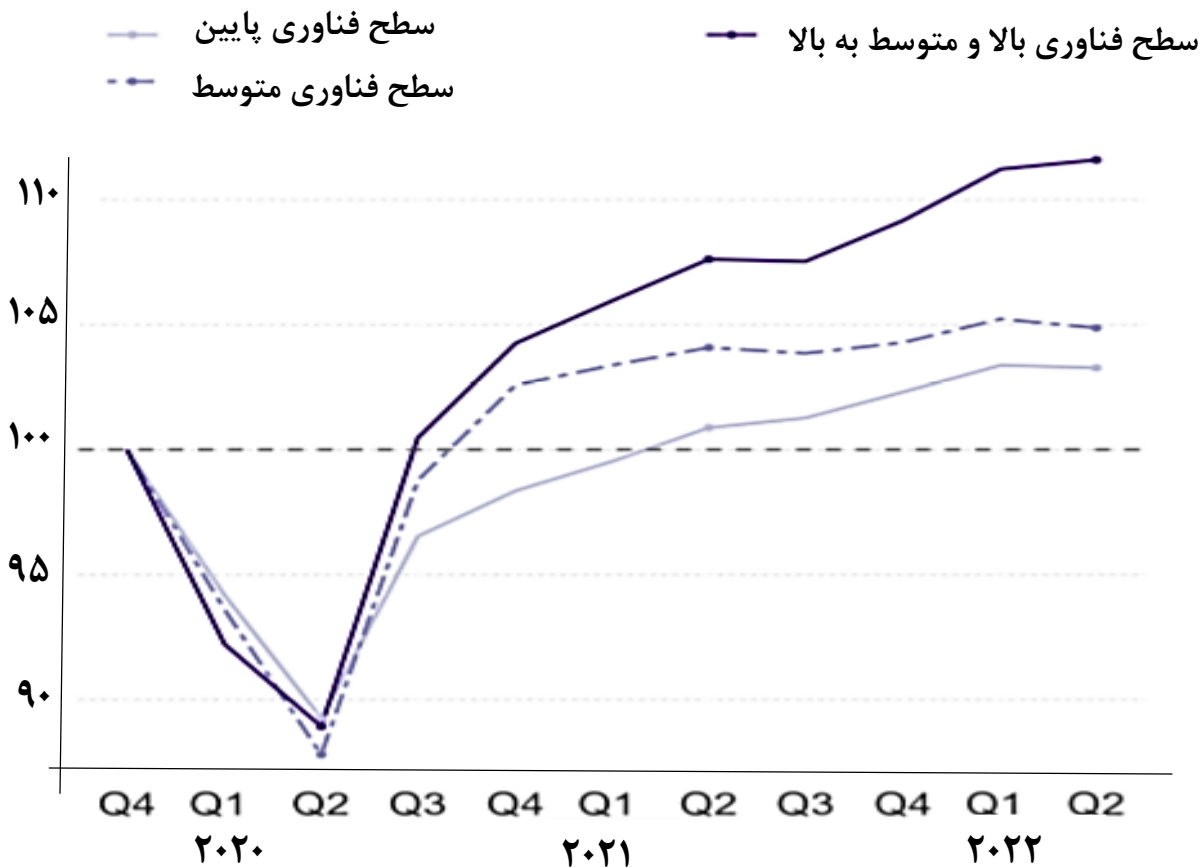
نتایج بر اساس گروه‌های کشوری

داده‌های تفکیک شده بر اساس گروه‌های کشوری نشان می‌دهد سطح رشد تولیدات اقتصادهای صنعتی که حدود ۹۰ درصد از تولید جهانی را برعهده دارند، در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۲ نسبت به فصل مشابه سال قبل رشد ۲.۶ درصد را به ثبت رسانیده که کمترین میزان از سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۰ تاکنون است. در میان این گروه از کشورها بهترین عملکرد تولید صنعتی توسط اقتصادهای صنعتی با درآمد متوسط به استثنای چین با رشد ۴ درصد و پس از آن اقتصادهای صنعتی با درآمد بالا با رشد ۲.۴ درصد نسبت فصل مشابه سال ۲۰۲۱ گزارش شده است. در این میان تولید صنعتی چین در فصل دوم سال ۲۰۲۲ نسبت به فصل مشابه سال قبل رشد ۲.۳ درصدی را تجربه کرده است.

اقتصادهای صنعتی نوظهور گروه خاصی از اقتصادها هستند که بخش‌های تولیدی آنها در سال‌های اخیر پویایی قابل توجهی از خود نشان داده است. این گروه از اقتصادها بهبودی قوی را پس از همه‌گیری کووید-۱۹ ثبت کرده و از سایر گروه‌ها پیشی گرفته‌اند. با این حال پویایی صنعتی آنها در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۲ کاهش یافت که تا حد بسیار زیادی به دلیل کاهش سرعت تولید صنعتی در چین و عملکرد منفی ثبت شده در برخی از اقتصادهای متعلق به این گروه بوده است. در بین این گروه از اقتصادها رشد تولید صنعتی ویتنام نسبت به فصل مشابه سال قبل چشم‌گیر بوده است. تولید صنعتی این کشور در نیمه نخست سال ۲۰۲۲، با تسریع در روند توسعه اقتصاد بازار آزاد و با شروع به رشد شرکت‌های بخش خصوصی و یا ورود شرکت‌های سرمایه‌گذار خارجی به کشور بیش از ۲۰ درصد نسبت به مدت مشابه قبل رشد داشته است.

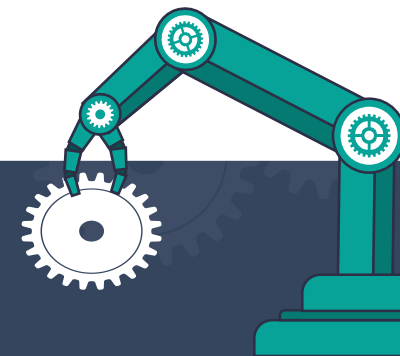
نتایج بر اساس سطح فناوری

نمودار ۳ تاثیر شدید همه‌گیری کووید-۱۹ بر رشد تولیدات صنعتی بر بخش‌های گوناگون صنعت ساخت که بر اساس سطح تکنولوژی گروه‌بندی شده‌اند، را نشان می‌دهد. گروه‌های مزبور طی نیمه نخست سال ۲۰۲۰ تحولات مشابهی را تجربه کردند، ولی شدت و سرعت بهبود آن‌ها متفاوت بوده است. سریع‌ترین و کندترین بهبودی پس از بحران مزبور به ترتیب مربوط به صنایع با سطح فناوری بالا و متوسط به بالا و صنایع با سطح فناوری پایین است.

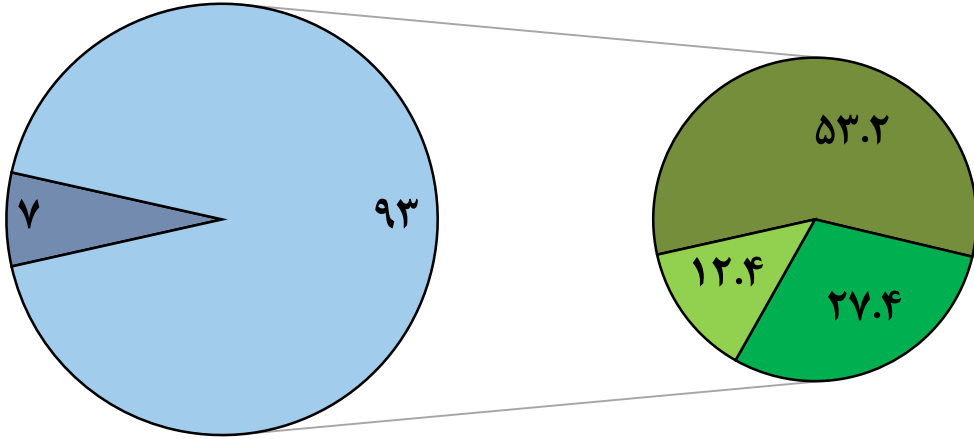
صنایع با فناوری بالا و متوسط به بالا در فصل دوم سال ۲۰۲۲ عملکرد بهتری داشته و نسبت به مدت مشابه سال قبل، رشد ۳.۷ واحد درصدی را ثبت کرده‌اند. این در حالی است که صنایع با فناوری پایین ۲.۴ درصد و صنایع با سطح فناوری متوسط ۰.۸ درصد رشد داشته‌اند.

نمودار ۳. تغییرات فصلی شاخص تولیدات صنعتی بر اساس سطح فناوری طی سال‌های ۲۰۲۰-۲۰۲۲،
(Q4 ۲۰۱۹=۱۰۰)

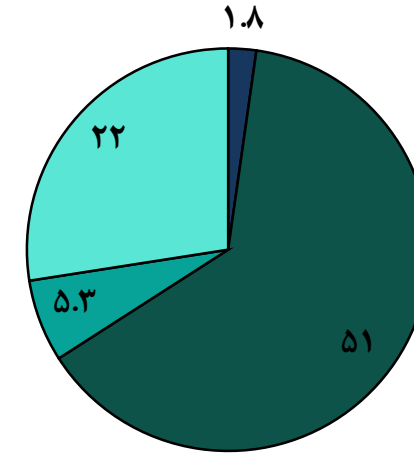

ترکیب ارزش افزوده صنعتی جهان

اقتصادهای صنعتی با درآمد متوسط ■ چین ■ اقتصادهای صنعتی با درآمد بالا ■ سایر اقتصادهای در حال صنعتی شدن ■

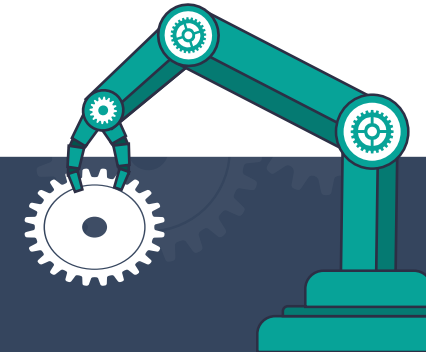
اروپا ■ آمریکای لاتین ■ آسیا و اقیانوسیه ■ آفریقا ■

نمودار ۴. سهم کشورهای منتخب در ترکیب ارزش افزوده صنعتی جهان - درصد

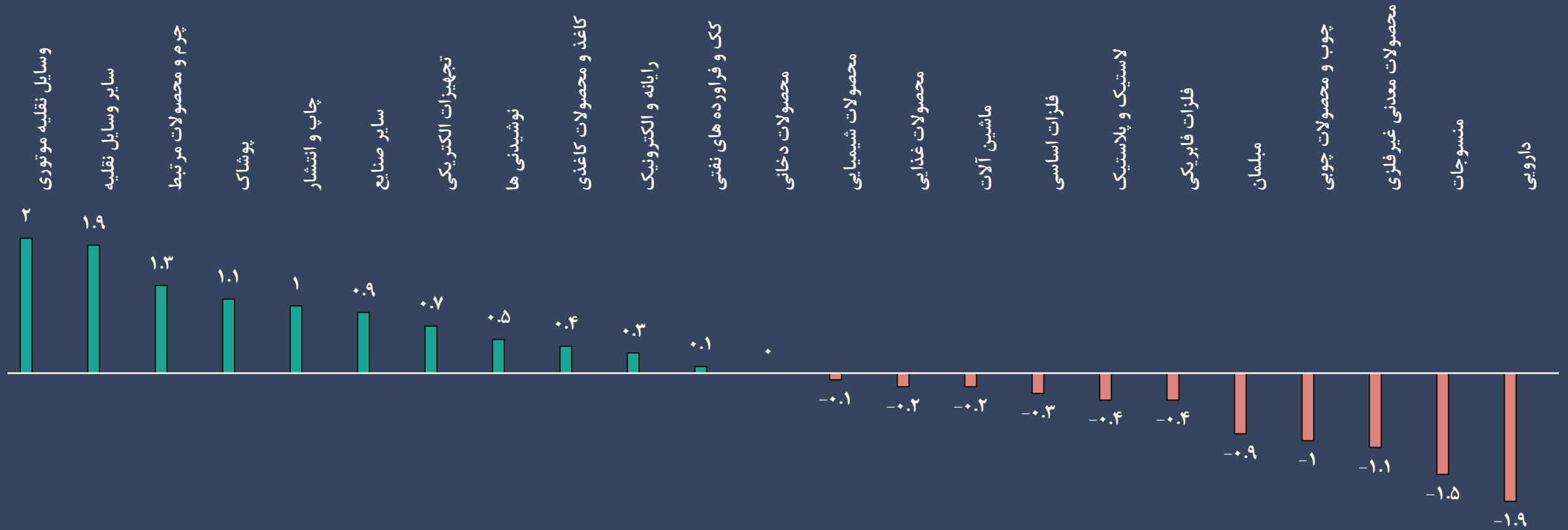
نمودار ۵. ترکیب ارزش افزوده صنعتی جهان بر حسب مناطق اقتصادی - درصد

بر اساس آخرین اطلاعات، مربوط به سال ۲۰۱۵، بیشترین سهم از ارزش افزوده صنعت ساخت جهان متعلق به اقتصادهای صنعتی شده با سهم حدود ۹۳ درصد است. از این میزان ۱۲.۴ درصد مربوط به اقتصادهای صنعتی با درآمد متوسط، ۵۳.۲ درصد مربوط به اقتصادهای صنعتی با درآمد بالا و ۲۷.۴ درصد مربوط به چین است. اقتصادهای در حال صنعتی شدن نیز سهم محدودی (۷درصد) از کل ارزش افزوده صنعت ساخت جهان را به خود اختصاص داده‌اند.

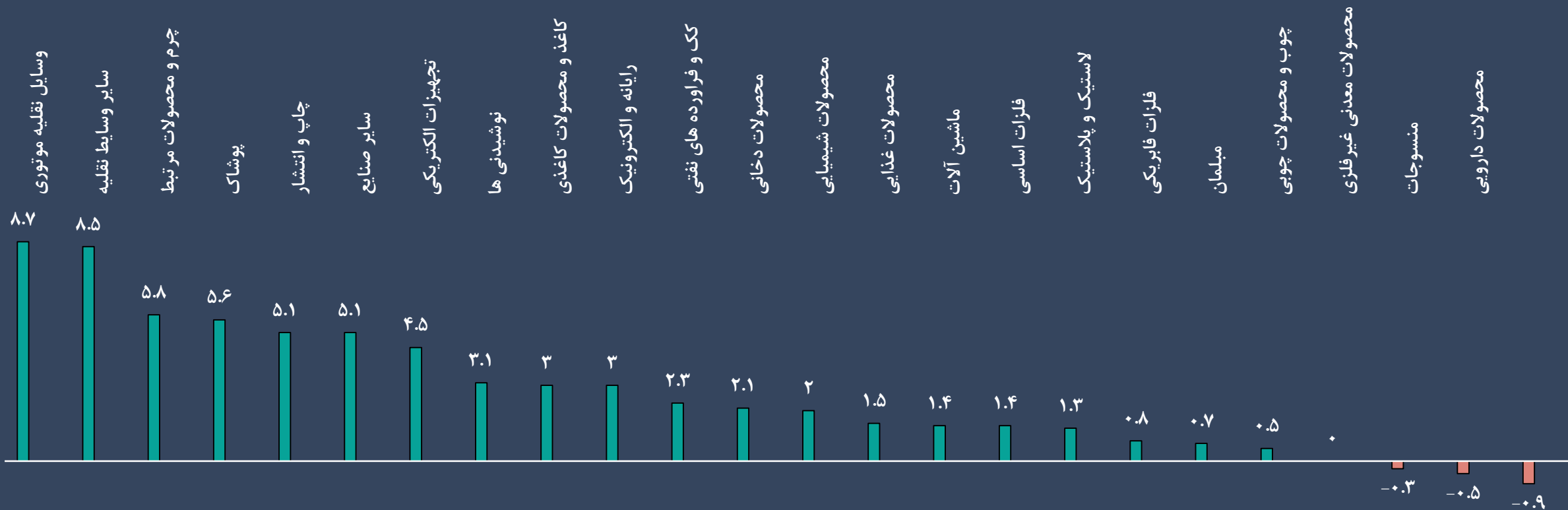

نمودار ۶. نرخ رشد تولیدات صنعتی جهان بر اساس فعالیت گروه‌های آیسیک در فصل دوم سال ۲۰۲۲ نسبت به فصل قبل همین سال - درصد

بر اساس آمار و اطلاعات یونیدو تا پایان فصل دوم سال ۲۰۲۲، صنایع وسایل نقلیه موتوری، سایر وسایل نقلیه، چرم و محصولات مرتبط و پوشاک رشد بهتری را نسبت به سه ماهه قبل تجربه کرده و هم در کشورهای صنعتی و توسعه‌یافته و هم در اقتصادهای در حال صنعتی شدن، رشد قابل توجهی را به ثبت رسانده‌اند. تولید وسایل نقلیه موتوری با اختلاف برنده اصلی فضای پسا کرونا بوده است هرچند تولید صنعت مزبور همچنان به سطح قبل از همه‌گیری نرسیده است با این حال داده‌های موجود در فصل دوم سال ۲۰۲۲ در مقایسه با سه ماهه قبل نشان می‌دهد که تولید وسایل نقلیه در مسیر بهبود است. در مقابل، بسیاری از صنایع از جمله صنایع دارویی، منسوجات، محصولات شیمیایی، محصولات غذایی، ماشین‌آلات و فلزات اساسی با سطحی از کاهش تولید نسبت به سه ماهه قبل روبه‌رو هستند که صنعت تولید محصولات دارویی از همه فعالیت‌ها وضعیت بدتری را تجربه کرده است. در اقتصادهای صنعتی اولین بار از سال ۲۰۱۳ است که کاهش تولید دارو را ثبت می‌کنند.

نمودار ۷. نرخ رشد تولیدات صنعتی جهان بر اساس فعالیت دوررقمی آیسیک در فصل دوم سال ۲۰۲۲ نسبت به فصل مشابه سال ۲۰۲۱ - درصد

در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۱، نرخ رشد تولید برخی صنایع از جمله نساجی، محصولات معدنی غیرفلزی و محصولات دارویی نسبت به مدت مشابه سال قبل منفی بوده است. اقتصادهای در حال صنعتی شدن به جز تولید چرم و محصولات مرتبط، در همه رشته فعالیت ها رشد مثبت را نسبت به فصل دوم سال ۲۰۲۱ تجربه کرده اند اما در این مقطع از سال ۲۰۲۲ در کشورهای صنعتی چهار فعالیت صنعتی با نرخ تولید منفی نسبت به مدت مشابه سال قبل روبه رو شده اند که مهم ترین آن ها صنایع تولید محصولات دارویی و فلزات اساسی بوده است.

منبع:
سازمان توسعه صنعتی ملل متحد، گزارش تولید جهانی، اکتبر ۲۰۲۲

